

Vergaderjaar 2016–2017

21 501-20

Europese Raad

Nr. 1195

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 9 maart 2017

De vaste commissie voor Europese Zaken heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de brief van 3 maart 2017 over de geannoteerde agenda Europese Raad van 9 en 10 maart 2017 (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1193).

De vragen en opmerkingen zijn op 6 maart 2017 aan de Minister van Buitenlandse Zaken voorgelegd. Bij brief van 8 maart 2017 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Azmani

De adjunct-griffier van de commissie,
Van Haaster

Preambule

De leden van de fractie van de VVD hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Europese Raad d.d. 9-10 maart 2017 en danken de Minister van Buitenlandse Zaken voor de toezending. De leden van de VVD-fractie hebben ten aanzien van de geannoteerde agenda en de overige agendapunten een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de aanstaande Europese Raad. De leden hebben daarover enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Europese Raad van 9 en 10 maart 2017.

Banen, groei en concurrentievermogen

De leden van de VVD-fractie hebben vernomen dat de Europese Raad zal spreken over banen, economische groei en concurrentievermogen. Echte banen komen als landen hun economie hervormen; dat kan Brussel niet voor ze oplossen. Kan het kabinet eens opschrijven wat het BBP per hoofd van de bevolking in 2002 was in Frankrijk en Duitsland en wat het BBP nu is in deze twee landen?

1. Antwoord van het kabinet:

Voor Duitsland was het BBP per hoofd van de bevolking in 2002 € 25.900,00. In 2016 was dit € 38.109,00. Voor Frankrijk was het BBP per hoofd van de bevolking in 2002 € 26.129,00. In 2016 was dit € 34.033,00.

De leden van de PvdA-fractie vinden het zeer belangrijk dat dit kabinet er in de EU op heeft ingezet op om investeringen en werkgelegenheid te bevorderen. Dit heeft er mede voor gezorgd dat de werkloosheid onder jongeren met 1,4 miljoen is afgenomen. Ook in Nederland is de werkloosheid de laatste jaren fors afgenomen. Ons land heeft na Duitsland de laatste jeugdwerkloosheid in Europa. De leden van de PvdA-fractie sporen het kabinet aan om in de EU te blijven inzetten op dit belangrijke doel, en om te blijven inzetten op het bevorderen van werk en investeringen. Op welke wijze gaat het kabinet dit doen?

2. Antwoord van het kabinet:

De werkgelegenheid in de Europese Unie trekt aan. Dat is het geval in Nederland (in januari 2017 ruim 200.000 minder werklozen dan tijdens de piek in februari 2014) en in de Europese Unie (8,5% werkloosheid in 2016.) De jeugdwerkloosheid neemt af; de werkloosheid onder jongeren is inderdaad met 1,4 miljoen afgenomen, en Nederland heeft na Duitsland de laagste jeugdwerkloosheid in Europa.

Het kabinet heeft in Europees verband ingezet op een beleid van structurele hervormingen, gezonde overheidsfinanciën en investeringen. Het kabinet is voornemens die inzet te continueren, bijvoorbeeld in het kader van het Europees Semester. Wat betreft initiatieven van de EU op (jeugd)werkgelegenheid en investeringen kan ook gedacht worden aan het Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI) en het Jeugdwerkgelegenheidsinitiatief. Het Europees Fonds voor Strategische Investe-

ringen heeft sinds haar start in 2015 inmiddels € 168,8 miljard aan investeringen gekatalyseerd.

De Europese Commissie heeft een voorstel tot verlenging van de huidige driejarige looptijd van EFSI gedaan tot 2020 en een versterking van € 315 miljard naar € 500 miljard aan te katalyseren investeringen. De ECOFIN Raad heeft hierop op 6 december jl. met steun van Nederland een Raadspositie bereikt, waarna onderhandelingen met het Europees parlement volgen. In het jeugdwerkgelegenheidsinitiatief gingen de lidstaten een politieke verbintenis aan, in de vorm van een aanbeveling van de Raad van april 2013, voor een zogeheten «jeugdgarantie». De lidstaten spraken af ervoor te zorgen dat alle jongeren een deugdelijk aanbod krijgen voor een baan, voortgezet onderwijs, een plaats in het leerlingstelsel of een stage, binnen vier maanden nadat zij werkloos zijn geworden of het formele onderwijs hebben verlaten. De Europese Commissie trok € 6,4 miljard uit voor financiële ondersteuning en beleidsadvies.

De Europese Raad van december 2016 heeft, met steun van Nederland, gepleit voor voortzetting van de jongerengarantie en de extra steun voor het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief verwelkomd. In 2018 wordt de jongerengarantie geëvalueerd. Daarna wordt besloten over eventuele verlenging van het initiatief.

De leden van de SP-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat er gesproken zal worden over enkele onderwerpen op het gebied van handelspolitiek. Kan het kabinet aangeven welke onderwerpen ter bespreking geagendeerd staan, en wat de inbreng van Nederland zal zijn gegeven de «reset-ambities» van het kabinet c.q. de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking rondom handelsverdragen?

3. Antwoord van het kabinet:

De bespreking op het gebied van handelspolitiek tijdens de Europese Raad zal kort zijn. Naar verwachting zal er tegen de achtergrond van het toenemende protectionisme in de wereld worden gereflecteerd over de lopende onderhandelingen over handelsakkoorden. Nederland zal het belang benadrukken van strategische partnerschappen op het terrein van handel en investeringen, zodat de Europese Unie in staat blijft de internationale handels- en investeringsregels mede te bepalen. Nederland zal daarbij in het kader van de reset pleiten voor een inclusieve en transparante benadering van alle lopende onderhandelingen. Ook zal worden gesproken over de voortgang van de herziening van de Europese antidumping- en antisubsidiewetgeving. Dit betreft ten eerste het voorstel om het de antidumping- en antisubsidiewetgeving te moderniseren. Het betreft ten tweede het voorstel om de antidumping- en antisubsidiewetgeving aan te passen naar aanleiding van het vervallen per 11 december 2016 van bepaalde bepalingen uit het WTO toetredingsprotocol van China. Nederland zal hierbij oproepen tot een snelle aanpassing van de wetgeving zodat de EU kan voldoen aan haar WTO-verplichtingen.

Migratie

Ook spreekt de Europese Raad over migratie. De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het actieplan van de Europese Commissie voor een effectievere terugkeer van illegale en uitgeprocedeerde migranten naar het land van herkomst. In algemene zin verwelkomen deze leden de intentie van de Europese Commissie om het terugkeerbeleid doeltreffender te maken. De Europese Commissie geeft aan € 200 miljoen euro beschikbaar te willen stellen aan lidstaten om de operationele capaciteit te vergroten bij onder andere pre-terugkeer-gerelateerde hulp, capaciteitsopbouw en re-integratie. Kan het kabinet specifiek aangeven waar dit geld terecht gaat komen? Waaruit blijkt dat lidstaten te weinig operationele capaciteit hebben en bij welke lidstaten speelt dit? In hoeverre veroorzaken capaciteitsproblemen bij lidstaten de lage terugkeerpercentages? Hoe beoordeelt het kabinet het nut van deze financiële bijdrage?

4. Antwoord van het kabinet:

Nog niet alle lidstaten hebben hun terugkeerproces op vergelijkbare manier ingericht als Nederland. Een welkome aanbeveling van de Europese Commissie is dan ook dat lidstaten hun capaciteit ten behoeve van terugkeer moeten versterken. Een deel van het extra geld zal aan deze capaciteitsversterking ten goede kunnen komen.

Voorts ondersteunt de Commissie lidstaten via het Asiel-, Migratie- en Integratiefonds (AMIF) reeds bij de financiering van de reïntegratiebijdrage. Ook in Nederland wordt een gedeelte van de terugkeerondersteuning nu uit AMIF gefinancierd. Uit AMIF worden ook gezamenlijke Europese terugkeer en re-integratie-activiteiten betaald. Voor deze activiteiten zal meer financiële ruimte komen. Daarnaast kan worden gedacht aan ondersteuning van bepaalde lidstaten bij het verkrijgen van vervangende reisdocumenten, versterkte ondersteuning van het terugkeerproces in lidstaten die onder hoge druk staan en capaciteitsopbouw in derde landen ter verbetering van terugkeersamenwerking. Medewerking door herkomstlanden aan terugkeer blijft immers voorwaardelijk aan een effectief terugkeerbeleid.

Een appreciatie van het hernieuwde actieplan terugkeer zal worden opgenomen in de geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad van 27 maart a.s.

Kan het kabinet voorts inzicht geven in de voortgang van de migratiecompacts met derde landen? Hoe staat het met de afspraken die de Europese Commissie maakt met derde landen die weigeren om in Nederland uitgeprocedeerde asielzoekers terug te nemen? Kan het kabinet aandringen op meetbare doelstellingen bij het terugdringen van de migratiestromen? En zo nee, waarom kan dat niet? Deze vragen worden door de leden van de VVD-fractie gesteld.

5. Antwoord van het kabinet:

In juni 2016 presenteerde de Europese Commissie een nieuw partnerschapsraamwerk gericht op het redden van levens op de Middellandse Zee, een betere samenwerking op terugkeer en een betere beheersing van de irreguliere instroom. Onderdeel hiervan vormen de zogenoemde migratiepartnerschappen met een aantal belangrijke landen van herkomst, transit en opvang. Het gaat in

eerste instantie om zeven landen: Libanon, Jordanië, Ethiopië, Mali, Senegal, Nigeria en Niger. Nederland was en blijft mede door het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de EU in 2016 nauw betrokken bij de ontwikkeling van deze partnerschappen.

Het kabinet vindt het belangrijk dat deze aanpak ook daadwerkelijk tot meetbare resultaten leidt. Zo heeft de gezamenlijke aanpak in Niger geleid tot een sterke daling van het aantal migranten dat vanuit Agadez naar Europa vertrok (70.000 in mei 2016 tot 6.524 in januari 2017) en een toename van het aantal migranten dat vrijwillig is teruggekeerd naar het land van herkomst. Uiteindelijk moet deze aanpak ook leiden tot een zichtbare daling van het aantal verdrinkingen; een betere beheersing van de irreguliere migratie en een betere samenwerking op terugkeer. Dat vergt tijd. Het kabinet pleit ervoor dat de EU en lidstaten hun inspanningen onverminderd voortzetten om met derde landen tot een gezamenlijke en effectieve aanpak te komen.

De Europese Commissie heeft de voortgang van de partnerschappen uiteengezet in een drietal voortgangsrapportages. Deze bieden een goed overzicht van de inzet per land, de effecten ervan en de geïdentificeerde vervolgstappen; ook specifiek op terugkeerafspraken. De meest recente voortgangsrapportage verscheen op 2 maart jl. Een appreciatie zal uw Kamer toegaan in het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken.

De leden van de PvdA-fractie delen de opvatting van het kabinet dat ingezet moet worden op het beheersbaar houden van de migrantenstromen en het fatsoenlijk opvangen van vluchtelingen. Deze leden blijven nadrukkelijk aandacht vragen voor de twee kanten van de medaille. Dat de stromen mede als gevolg van de EU-Turkije Verklaring onder controle zijn gebracht, is verstandig, maar Europa moet geen onneembare vesting worden waar mensen op de vlucht voor oorlog en geweld niet naartoe kunnen, en waar zij onvoldoende worden opgevangen en beschermd. De leden van de PvdA-fractie steunen de inzet van het kabinet om de oorzaken van migratie weg te nemen en om afspraken te maken met (Noord-)Afrikaanse landen. Ondertussen moeten echter alle landen van de EU hun verantwoordelijkheid nemen voor goede voorzieningen, toelating en opvang. Voor de leden van de PvdA-fractie is dat prioriteit; met de Europese waarden en afspraken mag niet gemarchandeerd worden. In welke mate zet het kabinet in op deze solidariteit? En spreekt het landen aan, die achterblijven bij de inspanningen? De leden van de PvdA-fractie dringen hier sterk op aan.

6. Antwoord van het kabinet:

Het kabinet is van mening dat het thema migratie bij uitstek vraagt om Europese oplossingen, zoals ook uiteengezet in de Kamerbrief van 8 september 2015 (Kamerstuk 19 637, nr. 2030). De inzet van het kabinet is steeds geweest en blijft dat alle lidstaten hierin hun bijdrage moeten leveren. Daarop spreekt het kabinet andere lidstaten ook steeds aan, bijvoorbeeld in bilaterale contacten en bij bijeenkomsten van de Raad. Zo heeft Nederland in december 2016, samen met zijn partners uit het trio voorzitterschap, Slowakije en Malta, in alle EU-hoofdsteden, Bern en Oslo een *démarche* uitgevoerd om alle lidstaten op te roepen eraan bij te dragen dat EASO en ook Frontex voldoende capaciteit tot hun beschikking hebben voor de inzet op de

Griekse eilanden. Bovendien is het kabinet voorstander van een sterkere harmonisatie van beleid en wetgeving. Asielstandaarden die in alle lidstaten op gelijke voet in praktijk worden gebracht geven een gelijk speelveld dat bijdraagt aan het verminderen van secundaire stromen en een betere spreiding van asiellasten over Europa.

Daarnaast vragen deze leden wat de verwachting voor de migrantenstromen is de komende maanden, als het weer warmer wordt. Wat is de laatste stand van zaken met betrekking tot inspanningen ten aanzien van Libië? Is de verwachting gerechtvaardigd dat deze zomer minder gammele bootjes met vluchtelingen op levensgevaarlijke tochten zullen plaatsvinden? Hoe is dat geborgd? Wil het kabinet hier in de Europese Raad aandacht voor vragen?

7. Antwoord van het kabinet:

Als onderdeel van een bredere en lange termijn migratie aanpak heeft de Commissie samen met de Hoge Vertegenwoordiger op 24 januari jl. een aantal concrete voorstellen gedaan voor een intensivering van inspanningen op de Centrale Middellandse Zeeroute.¹ Doel is om vóór het voorjaar effect te kunnen sorteren. Het kabinet steunt deze inzet actief. Het accent ligt op relatief snelle interventies op de route via Libië (waarvandaan bijna 90 procent van de migranten vertrokken die in Italië aankwamen in 2016). Het gaat hierbij om acties gericht op (a) het verminderen van het aantal verdrinkingen in de Middellandse Zee; (b) het bestrijden van mensensmokkel en -handel; (c) het beter beschermen van migranten en het bevorderen van hun vrijwillige terugkeer uit Libië naar hun land van herkomst; (d) het beter beheersen van de migratiestromen via de Zuid-Libische grens; (e) het intensiveren van de samenwerking met Egypte, Tunesië en Algerije (f) en het mobiliseren van de noodzakelijke extra financiering ook in samenwerking met partners als UNHCR en IOM.

Het Maltees Voorzitterschap heeft deze voorstellen inmiddels samen met de Europese Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger uitgewerkt. Verschillende acties zijn inmiddels in gang gezet of zullen binnenkort in gang gezet of uitgebreid worden, zoals de training van de Libische Kustwacht via de EU-operatie EUNAVFORMED Sophia, steun voor projecten van IOM en UNHCR voor de opvang van migranten en ondersteuning van IOM bij intensivering van vrijwillige terugkeer naar herkomstlanden. Ook informatiecampagnes vinden reeds plaats.

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet om nader in te gaan op de plannen die er zijn betreffende een mogelijke deal met Tunesië over het opvangen en terugsturen van vluchtelingen. Klopt het dat een akkoord nabij zou zijn? Kan het kabinet ingaan op de bezwaren die het *Migration Policy Institute* naar voren brengt, waaronder de hoge werkloosheid in het land, het gebrek aan een volledig functionerend asielsysteem in Tunesië en het feit dat vooralsnog onduidelijk is wie de asielprocedures zou gaan uitvoeren?

¹ Zie JOIN (2017) 4

8. Antwoord van het kabinet:

Er zijn geen inhoudelijke voorstellen voor EU-afspraken met Tunesië over het opvangen en terugsturen van vluchtelingen. Wel wordt gewerkt aan intensivering van migratiesamenwerking met Tunesië, zowel door de EU als door individuele lidstaten. Zo wordt er op dit moment door de EU onderhandeld over een terug- en overname- overeenkomst en een visumfacilitatieverdrag, zoals met vele landen gebeurt. Daarnaast wordt er gezamenlijk gewerkt aan de aanpak van grondoorzaken en het ontwikkelen en uitvoeren van nationaal migratie- en asielbeleid. Dat is een gezamenlijk belang.²

Afspraken met derde landen over het opvangen en terugsturen van vluchtelingen of migranten moeten vanzelfsprekend in lijn zijn met geldend internationaal recht en toegesneden zijn op de situatie in het land. Daarbij is het van belang dat een veilige opvang kan worden geboden, dat adequate procedures beschikbaar zijn die rekening houden met de specifieke achtergrond van individuen, en hervestiging een reële mogelijkheid is.

De leden van de D66-fractie lezen dat het kabinet onverminderd werk maakt van de effectieve en zorgvuldige implementatie van bestaande afspraken op migratieterrein, zoals de afspraken over herplaatsing. Is het kabinet voornemens om voor september 2017 aan alle afspraken voldaan te hebben?

9. Antwoord van het kabinet:

Nederland neemt zijn verantwoordelijkheid in de uitvoering van de herplaatsingsafspraken. Na Duitsland en Frankrijk heeft Nederland in totaal het grootste aantal personen herplaatst zoals blijkt uit de tiende voortgangsrapportage van de Commissie over herplaatsing en hervestiging. Over de afspraken binnen de EU over het herplaatsen van migranten wordt uw Kamer regelmatig geïnformeerd. Zo is uw Kamer uitgebreid geïnformeerd over de afspraken tot herplaatsing uit Griekenland in antwoord op schriftelijke vragen van het lid Voortman (Vergaderjaar 2016–2017, Aanhangsel van de Handelingen nr. 869, d.d. 21 december 2016).

De leden van de D66-fractie lezen dat het kabinet zich conform de motie-Verhoeven (Kamerstuk 34 648, nr. 6) blijft inzetten voor een spoedige herziening van het Gemeenschappelijk Europees Asielsysteem. Kan het kabinet aangeven wat voor stappen hiervoor al ondernomen zijn en wat hiervan het resultaat geweest is?

10. Antwoord van het kabinet:

Zoals in het Schriftelijk Overleg over de RAZ van 7 maart aan uw Kamer medegedeeld zet Nederland zich in voor een spoedige afronding van de herziening in de Raad van het Gemeenschappelijk Europees Asielsysteem. Nederland werkt constructief mee aan diverse voorstellen die momenteel in Brussel worden behandeld, vanuit de inzet zoals die met uw Kamer is gedeeld in

² Zie ook Kamerstuk 22 112, nr. 2231

de BNC-fiches³ over de verschillende voorstellen. Het kabinet wijst erop dat op een groot aantal voorstellen in de Raad een akkoord moet worden bereikt met 28 lidstaten en met het Europees parlement. Dit is, gezien de uiteenlopende visies van de lidstaten en mogelijk ook het EP op de verschillende deelonderwerpen, geen eenvoudige opgave en vergt dat daarover in de Raad en tussen de instellingen het gesprek wordt gevoerd. Uw Kamer voert hierover regelmatig overleg met de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

Dan lezen de leden van de D66-fractie in de vijfde voortgangsrapportage van de implementatie van de Europese Agenda voor Migratie dat er bij de Europese grens- en kustwacht nog steeds tekorten zijn aan mankracht en middelen. In hoeverre heeft Nederland al voldaan aan zijn verplichtingen?

11. Antwoord van het kabinet:

Nederland komt zijn toezeggingen aan de Europese Grens- en Kustwacht (EGKW) na. Deze toezegging bestaat uit het beschikbaar stellen van personeel en materieel aan de verschillende pools van Frontex. Naast inzet in reguliere grensoperaties levert Nederland in 2017 ook capaciteit aan de nieuw ingestelde Frontex terugkeerpools.

In de verordening voor de EGKW is ook de zogenoemde *Rapid Reaction Pool* opgenomen. De *Rapid Reaction Pool* is een pool van 1.500 grenswachters of andere experts die in geval van buitengewone druk aan de EU-buitengrenzen door Frontex kunnen worden opgeroepen om een lidstaat te ondersteunen. Nederland draagt, zoals in de verordening voor de EGKW is vastgesteld, met maximaal 50 personen bij aan de pool van 1.500. In Nederland zijn met uitvoeringorganisaties afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van capaciteit.

Daarnaast levert Nederland personeel ten behoeve van de terugkeerpool van Frontex. Dit personeel bestaat uit terugkeermontors, -escorts en -experts. Zij hebben als taak het ondersteunen van lidstaten bij het organiseren van terugkeeroperaties, het inrichten van een terugkeerproces of het verkrijgen van reisdocumenten.

Bovenop de reguliere inzet levert Nederland additionele capaciteit in de vorm van een Border Security Team (BST). Onder het mandaat van Frontex ondersteunt het BST sinds januari 2016 de Griekse autoriteiten in de hotspot op het eiland Chios. Het BST draagt bij aan het beheersen van de migrantenstroom door het uitvoeren van grenspatrouilles, en het registreren en identificeren van migranten. Het BST helpt de Griekse autoriteiten ook met het terugkeerproces van migranten en organiseert documenttrainingen. Op verzoek van Frontex is de inzet van dit BST verlengd tot en met juni 2017. Tussen januari en maart 2017 bestaat het team uit circa 22 medewerkers van de Koninklijke

³ Het kabinet verwijst naar de BNC-fiches: Wijziging Dublinverordening (Kamerstuk 22 112, nr. 2143), Verordening EU-agentschap voor asiel (Kamerstuk 22 112, nr. 2144), Wijziging EURODAC-verordening (Kamerstuk 22 112, nr. 2145) van 27 mei 2016, en naar de BNC-fiches Actieplan integratie van derdelanders (Kamerstuk 22 112, nr. 2188), Verordening tot oprichting van een EU-hervestigingskader (Kamerstuk 22 112, nr. 2190), Herziening richtlijn normen opvang asielzoekers (Kamerstuk 22 112, nr. 2191), Kwalificatieverordening (Kamerstuk 22 112, nr. 2192), Procedureverordening (Kamerstuk 22 112, nr. 2193) van 26 augustus 2016.

Marechaussee, de politie, de IND en de Dienst Terugkeer & Vertrek. Afhankelijk van de instroom en behoefte van Frontex kan dit aantal en de organisaties die de experts leveren in de loop van het jaar wijzigen.

Voorts vragen de genoemde leden naar de situatie in de Griekse opvangkampen. Hoeveel asielzoekers zitten er nog in Griekenland en wat voor stappen zijn er gezet om de levensomstandigheden te verbeteren? Klopt het dat er nog steeds 79 EASO-medewerkers tekort zijn om de asielverzoeken van deze mensen te verwerken? Hoeveel mankracht en middelen heeft Nederland al geleverd?

12. Antwoord van het kabinet:

Volgens de Commissie verblijven er ongeveer 62.300 migranten in Griekenland. Zij hebben niet allen een asielaanvraag gedaan.

Zoals aan uw Kamer medegedeeld, is Griekenland er, met steun van o.a. UNHCR en de Commissie, in geslaagd om voor vrijwel alle migranten in Griekenland opvang te realiseren (door vervanging of uitbreiding van de faciliteiten met geïsoleerde tenten en containers en door overplaatsing naar bijvoorbeeld hotels) die hen beschermt tegen slechte weersomstandigheden.

Zoals bekend heeft de Commissie via het noodhulpinstrument in totaal € 198 miljoen beschikbaar gesteld voor het verbeteren van de opvang in Griekenland. De € 100.000,00 die de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking beschikbaar stelde, is inmiddels uitgekeerd aan ngo's die geen directe toegang hebben tot Europese financiering, maar wel in staat zijn direct bij te dragen aan de verbetering van de opvang op de Griekse eilanden. Tijdens en na het winterse weer in januari jl. hebben de autoriteiten en UNHCR ingezet op het versneld identificeren en overzetten van kwetsbare migranten naar het vasteland.

De signalen van EASO over personeelstekorten zijn het kabinet bekend. Nederland stelt al daarom geruime tijd ervaren deskundigen ter beschikking ter ondersteuning van de Griekse asiel-dienst. Nederland staat in de top drie voor wat betreft de inzet van deskundigen in Griekenland onder de vlag van EASO.

Daarnaast is er momenteel een Border Security Team actief op het Griekse eiland Chios en zal Nederland gedurende 2017 ook elders in Griekenland grenswachters, tolken, experts, twee patrouillevoertuigen, bussen voor vervoer van migranten en een snelle boot inzetten, bijvoorbeeld bij de Grieks-Turkse landgrens of op de andere Griekse eilanden.

Ik verwijs u voorts naar de beantwoording van de Kamervragen van het lid Voortman over deze kwestie die op 6 maart jl. door de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie aan uw Kamer zijn verzonden (documentnummer 2017D07174).

De leden van de D66-fractie lezen verder in de voortgangsrapportage van de EU-Turkije-deal dat de Europese Commissie verder met Turkije werkt om de openstaande criteria van het proces voor visumliberalisatie te vervullen. Heeft Turkije naar het oordeel van de Europese Commissie voortgang geboekt? In hoeverre is er gekeken naar al afgevinkte criteria die wellicht te voorbarig zijn afgedaan? In hoeverre is er uitvoering

gegeven aan de toezegging van de premier aan het lid Verhoeven om deze criteria nog eens kritisch tegen het licht te laten houden?

13. Antwoord van het kabinet:

In het vijfde voortgangsverslag inzake de tenuitvoerlegging van de EU-Turkije verklaring meldt de Commissie dat Turkije voortgang boekt ten aanzien van de uitgifte van biometrische paspoorten: naar verwachting zal het land in het tweede kwartaal van 2017 beginnen met de uitgifte van biometrische paspoorten die voldoen aan de laatste generatie encryptie. Over de voortgang ten aanzien van alle benchmarks van de routekaart visumliberalisatie rapporteert de Commissie niet in dit voortgangsverslag met betrekking tot de EU-Turkije verklaring. Het kabinet heeft invulling gegeven aan de toezegging aan het lid Verhoeven door erop aan te dringen bij de Commissie om in een volgende rapportage inzake de routekaart visumliberalisatie ook stil te staan bij relevante ontwikkelingen bij de reeds vervulde benchmarks.

Europees Openbaar Ministerie (EOM)

De leden van de VVD-fractie constateren met instemming dat Nederland – net als tien andere lidstaten – heeft aangegeven niet mee te willen doen aan een Europees Openbaar Ministerie.

Toekomst van de Europese Unie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de diverse scenario's die geschetst worden in het witboek («white paper») van de Europese Commissie over de toekomst van de EU. De leden van de VVD-fractie hechten er waarde aan om te benadrukken dat de EU zich moet richten op de grote, grensoverschrijdende problemen en het leveren van oplossingen voor de problemen waar de mensen thuis zich zorgen over maken.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van het witboek van de Europese Commissie met vijf scenario's voor de toekomst van de Europese Unie. Wordt dit document besproken tijdens de Europese Raad? Kan het kabinet zijn positie aan de hand van dat witboek preciseren en aangeven bij welk scenario het kabinet zich het beste thuis voelt? Kan het kabinet zo concreet mogelijk aangeven wat het krachtenveld omtrent het witboek is in de Europese Raad? Op welke wijze zal deze toekomstdiscussie de komende maanden gevoerd worden, en welke besluitvorming verwacht het kabinet hierover en op welke termijn?

14. Antwoord van het kabinet:

Tijdens de informele bijeenkomst van de 27 staats- en regeringsleiders op 10 maart a.s. zal de voorbereiding van de top in Rome op de agenda staan. Er is geen besluitvorming voorzien ten aanzien van de toekomstdiscussie. Uw Kamer heeft de voorbereidende stukken deze week ter vertrouwelijke inzage ontvangen. Eerder heeft het kabinet in de brief over de top in Bratislava positie ingenomen in de discussie over de toekomst van de EU (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1143) en recent is in Benelux-verband een paper opgesteld, waarin het kabinet elementen heeft opgenomen met het oog op de discussie over de toekomst van de EU (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1192). Verschillende leden van de Europese Raad hebben in de afgelopen periode aangegeven wat

de visie op de EU is. Zo hebben de Visegrad-4 vorige week in een paper⁴ de eigen prioriteiten vastgelegd. Uit de verschillende voorstellen komt naar voren dat brede steun blijft bestaan voor een EU die zich richt op een aantal beleidsterreinen waarop de EU resultaten moet laten zien, zoals ten aanzien van groei en banen, migratie en interne & externe veiligheid.

De Commissie stelt met het Witboek de discussie over de toekomst van de Europese Unie in de komende maanden te willen aanjagen, waarbij zij discussies wil voeren met het Europees parlement, de nationale parlementen, decentrale overheden en het maatschappelijk middenveld in bredere zin. De Commissie geeft daarbij ook aan dat de genoemde scenario's illustratief zijn bedoeld en elkaar niet uitsluiten; het zijn geen afgeronde beleidsvoorstellen maar een inbreng voor een discussie. In het Witboek geeft de Commissie tevens aan dat de voorzitter van de Commissie in september zijn visie zal geven over de toekomst van de Europese Unie. Aangezien het Europees parlement recent al positie heeft ingenomen over de toekomst van de EU, is ook van belang dat deze discussie in de nationale parlementen gevoerd wordt, onder meer in uw Kamer.

Het kabinet heeft zich in de afgelopen jaren ingezet voor een EU die zich richt op hoofdzaken en op zaken die lidstaten in gezamenlijkheid beter kunnen oppakken dan op het niveau van de afzonderlijke lidstaten. Daarnaast is het van belang dat de EU zich richt op implementatie van de gemaakte afspraken en zich primair inzet op de hierboven genoemde beleidsterreinen. Dit is nog steeds de inzet van het kabinet in deze discussie. In de verschillende scenario's die de Commissie in haar Witboek schetst komen elementen van de inzet van het kabinet in meer of mindere mate terug.

In de aanloop naar de bijeenkomst in Rome op 24–25 maart a.s. zal het kabinet u nader informeren over dit proces.

Wat betreft de leden van de PvdA-fractie kiest de EU voor een Europa dat sociaal rechtvaardiger is. Zij hechten zeer aan een sterk Europa en aan Europese samenwerking, maar er moet gewerkt worden aan eerlijke spelregels, bijvoorbeeld op het terrein van arbeidsmigratie. In dat opzicht moet Europa echt veranderen. Op welke wijze gaat het kabinet deze inzet op sociale rechtvaardigheid bij de Europese Raad naar voren brengen?

15. Antwoord van het kabinet:

Het kabinet zet zich reeds sinds lange tijd in voor eerlijke spelregels op de interne markt, waaronder het vrij verkeer van diensten en werknemers. Iedereen die in Nederland of waar dan ook in Europa werkt, moet een eerlijk loon krijgen voor de arbeid die wordt verricht. Misstanden als illegale tewerkstelling, onderbetaling en arbeidsuitbuiting moeten tot het uiterste worden bestreden. Het kabinet heeft zich sterk gemaakt voor het beginsel «gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde plaats».

⁴ https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Joint-Statement-of-the-Heads-of-Governments-of-the-V4-Countries_-_Strong-Europe_-_Union-of-Action-and-Trust_-_Input-to-Rome-Declaration-2017.pdf

De EU heeft in de afgelopen periode mede dankzij Nederlandse inzet de Handhavingsrichtlijn aangenomen om de handhaving van de huidige detacheringregels in alle lidstaten te verbeteren, een Platform tegen Zwart Werk opgericht dat de samenwerking tussen inspecties verbetert, en een Commissievoorstel voor herziening van de detacheringsrichtlijn in behandeling genomen. Ook in de komende periode zet Nederland zich in voor een diepere en eerlijkere interne markt, onder meer door te werken aan overeenstemming in de Raad over de aanpassing van de detacheringsrichtlijn, en verder in het kader van de discussie over de toekomst van de Europese samenwerking, zoals uiteengezet in de kamerbrief over de Nederlandse inzet in het Bratislava proces (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1143). Het onderwerp staat als zodanig echter niet op de agenda van de aanstaande Europese Raad.

De leden van de SP-fractie informeren in het kader van de bespreking van de toekomst van de Europese Unie naar de kabinetsreactie op het witboek van de Europese Commissie dat vorige week gepubliceerd werd. Kan het kabinet per scenario zijn appreciatie geven, en daarbij ingaan op het feit dat de Europese Commissie reeds heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor het derde scenario, namelijk een EU van verschillende snelheden? Welke rol zullen deze scenario's spelen in het licht van de bijeenkomst van de Europese Raad eind maart, wanneer het 60-jarig bestaan van het Verdrag van Rome gevierd zal worden? Kan het kabinet tevens ingaan op de visie die de zogeheten Visegrad-Vier vorige week naar buiten brachten?

16. Antwoord van het kabinet:

Zie antwoord 14.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de verschillende scenario's voor de toekomst van de Europese Unie, zoals geschetst door de Europese Commissie. De leden van de D66-fractie vragen het kabinet om een appreciatie van dit zogenaamde witboek, uitgewerkt per scenario.

17. Antwoord van het kabinet:

Zie antwoord 14.

Overigen

De leden van de D66-fractie constateren dat leden van de Turkse regering de intentie hebben om naar Nederland te komen om campagne te voeren voor het Turkse referendum. De leden van de D66-fractie begrijpen dat andere lidstaten zoals Duitsland hier ook problemen mee hebben. Gaat het kabinet tijdens de Europese top in gesprek met andere lidstaten over de aanpak van deze situatie?

18. Antwoord van het kabinet:

Het kabinet overlegt regelmatig met andere lidstaten over de betrekkingen met Turkije, inclusief de aanpak van deze situatie.

Tot slot constateren de leden van de D66-fractie dat er in de geannoteerde agenda niets wordt vermeld over de Brexit. Deze leden gaan er vanuit dat het proces van de Brexit wel besproken zal worden tijdens deze Europese Raad. Wat is de inzet van het kabinet tijdens deze Europese Raad op dit punt?

19. Antwoord van het kabinet:

De Brexit staat niet op de agenda van deze Europese Raad. Evenmin is voorzien in een discussie à 27 lidstaten over dit onderwerp. Voor wat betreft het proces van de Brexit heeft het Verenigd Koninkrijk aangegeven voor het einde van maart te willen notificeren. Er zal vervolgens op een nader te bepalen datum in april a.s. een extra Europese Raad worden gepland om de richtsnoeren vast te stellen. Daarna volgt nog een nadere discussie à 27 over de gedetailleerde onderhandelingsrichtsnoeren (het mandaat voor de hoofonderhandelaar) en de regelingen die van toepassing zijn op de relatie tussen de Raad en zijn voorbereidende instanties, enerzijds, en de onderhandelaar van de Unie, anderzijds. Deze zullen door de Raad Algemene Zaken vastgesteld moeten worden. Het kabinet zal zijn inzet voor die extra Europese Raad bepalen en uw Kamer daarover vooraf informeren.